

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ADANA KOZAN BELEDİYESİ
2015 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	11
8.	EKLER.....	27

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kozan Belediyesi'nde muhasebe kayıt sistemi 08.06.2005 tarihli ve 25839 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde çıkarılan ve 10.03.2006 tarihli 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre tutulmakta olup, kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir.

2015 yılı gider bütçesi 60.000.000,00.-TL olarak kabul edilmiştir. 2015 yılı Aralık ayı sonuna kadar yapılan harcamalar 49.043.034,51-TL olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılı gelir bütçesi 60.000.000,00.-TL olarak kabul edilmiştir. 2015 Aralık ayı sonuna kadar 49.782.870,31-TL olarak gerçekleşmiştir.

Kodu	Eko Kod 1		2013 Yılı	2014 Yılı	Cari Yıl (2015)
800	1	VERGİ GELİRLERİ	3.965.598,88	4.758.152,80	5.380.796,09
800	3	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	7.303.269,79	1.802.131,84	632.055,23
800	4	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	1.634.563,57	1.195.602,81	1.431.323,34
800	5	DİĞER GELİRLER	26.889.312,84	34.388.659,44	42.300.628,45
800	6	SERMAYE GELİRLERİ	2.247.769,56	588.968,07	38.067,20
		TOPLAM	42.040.514,64	42.733.514,96	49.782.870,31

Kodu	Eko Kod 1		2013 Yılı	2014 Yılı	Cari Yıl (2015)
830	1	PERSONEL GİDERLERİ	5.568.101,68	6.376.722,42	5.549.788,81
830	2	SOS. GÜV. KURUM. DEVLET PRİMİ GİDER.	958.283,61	984.534,13	815.117,26
830	3	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	24.500.733,33	21.741.506,72	20.509.663,68
830	4	FAİZ GİDERLERİ	402.959,87	461.527,16	482.501,06
830	5	CARİ TRANSFERLER	1.996.078,68	10.955.043,74	17.532.853,67
830	6	SERMAYE GİDERLERİ	7.901.426,83	5.461.663,62	3.893.014,65
830	7	SERMAYE TRANSFERLERİ	0	1.000.000,00	260.095,38
		TOPLAM	41.327.584,00	46.980.997,79	49.043.034,51

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir..

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı'na Kaydedilen Tutarların Tüketildiği Halde Kayıtlardan Çıkarılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 105'inci maddesinde, kurum faaliyetlerinde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen tüketim malzemelerinin izlenmesi için "150 İlk Madde ve Malzemeler" hesabının kullanımı düzenlenmiştir. İlk Madde ve Malzemelerin satın alınması, üretimi ile bağış ve yardım şeklinde bedelsiz edinilmesi sonucunda hesaba giriş kaydının yapılacağı ve tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan, kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelenlerin ya da hurdaya ayrılanların ise kayıtlardan çıkarılacağı düzenlenmiştir. Ancak ilgili maddede bahsedilen hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması veya bu hususlar gerçekleşmesine rağmen çıkış yapılmaması kurumun ambarında bulunan stoklar ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk olmasına neden olmaktadır. Bu durum kurum için risk oluşturmakta aynı zamanda da mali tabloların hatalı olmasına sebep olmaktadır.

Kozan Belediyesinin muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının açılış kaydındaki borç toplamının 11.455.177,34 TL olduğu, sene içinde 6.953.105,40 TL tutarında alım yapıldığı buna karşılık sene boyunca ve sene sonunda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabından hiç çıkış yapılmaması sonucunda hesapta 18.408.282,74 TL tutarında ilk madde ve malzeme görüldüğü anlaşılmıştır. Bu nedenle kurumun stokları ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.

Bu durum söz konusu hesabın gerçek durumu yansıtmaması suretiyle mali tabloların yanıltıcı olmasına, dolayısıyla da mali tablo kullanıcılarının yanlış bilgilendirilmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "150 ilk madde ve malzemeler hesabına kaydedilen ve tüketildiği halde kayıtlardan çıkarılmayan 9.038.607,39 TL'lik hatalı kayıt düzeltilmiş olup, her üç ayda bir kayıttan düşme işlemleri yapılarak kurumun stokları ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluklar ortadan kaldırılmış dolayısıyla mali tablo kullanıcılarının doğru bilgilendirilmesi sağlanmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu edilen hususa iştirak edilerek gerekli düzeltmelerin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Bu husus, müteakip denetimlerde dikkate alınacak ve izlenecektir.

BULGU 2: 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252- Binalar Hesabı için Amortisman Ayrılmaması

Kurumun 2015 yılına ilişkin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252- Binalar Hesabı için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı başlıklı 166'ncı maddesinde:

“Bu hesap, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş kuruma ait her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapıların izlenmesi için kullanılır.”

Hesabın işleyişi başlıklı 167'nci maddesinde:

“Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

...

4 - Bu hesapta kayıtlı tutarlar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yıl sonunda yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan değer artışları bu hesaba borç, amortisman tutarındaki artışlar 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, değer artışları farkı ise 522- Yeniden Değerleme Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

...

4 - Bu hesapta kayıtlı tutarlar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yıl sonunda yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan azalışlar bu hesaba alacak; amortisman tutarındaki azalışlar 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, değer azalışları farkı ise 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına borç kaydedilir...”

denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 252-Binalar Hesabı başlıklı 168'inci maddesinde:

“Bu hesap, her türlü binalar ile bunların ayrılmaz parçalarının izlenmesi için kullanılır.”

Hesabın işleyişi başlıklı 169'uncu maddesinde:

“Binalar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

...

5 - Bu hesapta kayıtlı tutarlar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yıl sonunda yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu ortaya çıkan değer artışları bu hesaba borç, amortisman tutarındaki artışlar 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, değer artışları farkı ise 522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

...

4 - Bu hesapta kayıtlı tutarlar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yıl sonunda yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan azalışlar bu hesaba alacak; amortisman tutarındaki azalışlar 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, değer azalışları farkı ise 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına borç kaydedilir...”

denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) başlıklı 178'inci ve 179'ucu maddesinde ise:

“Bu hesap, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.

Birikmiş amortismanlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1 - Maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yıl sonunda bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

2 - Yıl sonunda maddi duran varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu ortaya çıkan değerlendirme artışı ilgili maddi duran varlık hesabına borç; amortisman tutarlarındaki artış bu hesaba, maddi duran varlık değer artışı ise 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

1 - Amortisman tabi tutulduktan sonra her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlık tutarlarının ayrılan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

2 - Yıl sonunda maddi duran varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların yeniden değerlemeye tabi tutulması sonucu ortaya çıkan değerlendirme azalışı ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; amortisman tutarlarındaki azalış bu hesaba, maddi duran varlık değer azalışı ise 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına borç kaydedilir.”

denilmektedir.

Kurum muhasebe işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2015 yılında sadece “253-Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı”, “254- Taşıtlar Hesabı” ve “255- Demirbaşlar Hesabı”na ilişkin amortisman gideri yapıldığı, “251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı” ve “252-Binalar Hesabı” için amortisman ayrılmadığı görülmüştür. Yapılan bu hata “251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı”, “252- Binalar Hesabı” ve “257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı” kalemlerini olumsuz etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen 251- Yer altı ve Yer üstü Düzenleri hesabı ve 252- Binalar Hesabı için Amortisman ayırma işlemleri Sayıştay raporu doğrultusunda düzeltilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum 251 -Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı'nda 4.343.798,81 TL, 252 - Binalar Hesabında ise 367.973,44 TL tutarında düzeltme kaydı yapmıştır. Söz konusu hesaplara ilişkin kayıtlar müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevzuata Uygun Kullanılmaması

Kurum mali tablolarının incelenmesinde; geçici kabulü yapılmamış yapım işleri olduğu halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının sene sonunda tamamen kapatıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı" başlıklı 180'inci maddesinde;

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

“Hesabın işleyişi” başlıklı 181'inci maddesinde;

“Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1 - Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç , 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Söz konusu tutar taahhütler hesabında izlenen yıllara sari bir taahhüde ilişkin bir ödeme ise, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç, 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir.

2 - Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan yapılmakta olan yatırımlardan envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıldan önce başlayan ve hakediş ödemesi yapılan işlere ait tutarlar, ilk hakediş ödemesinde bu hesaba

borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1 - Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

2 - Henüz tamamlanmadan satış, devir ve benzeri yollarla elden çıkarılan iş tutarlarının elden çıkarma bedeli, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak; 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, (maliyet bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki aleyhte fark 630-Giderler Hesabına borç, lehte fark ise 600-Gelirler Hesabına alacak) kaydedilir.”

denilmektedir.

Bazı yapım işlerinin önceki yıllarda geçici ve kesin kabulleri yapıpıp tamamlandığı halde ilgili hesaplara aktarılmadığı anlaşılmıştır. Buna karşılık sadece tamamlanmış yapım işlerinin ilgili hesaplara aktarılması gerekirken kapanış kaydında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borcunda yer alan 33.138.099,15 TL tutarın tamamen kapatıldığı görülmüştür.

Geçici ve kesin kabulü henüz yapılmamış olan 4.825.557,72 TL tutarındaki yapım işinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında yer alması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen ,geçici ve kesin kabulü henüz yapılmamış 4.825.557,72 TL tutarındaki yapım işi 258 yapılmakta olan yatırımlar hesabında düzeltme kaydı yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kozan Belediyesi'nin 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 241 - Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Tutarının Hatalı Olması

Belediyenin iştiraki Kozan İmar Ticaret Lti. Şti.'ndeki sermayesinin, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında hatalı gösterildiği anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241-Nolu Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 159'uncu maddesinde;

“Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.”

160'ıncı maddesinde;

“Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştirakler rayiç değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan artış ve azalışlar da ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değerleme artış veya azalışlarının birbirine uygun şekilde kurum hesaplarına yansıtılmasında ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mal ve hizmet üreten kuruluşlarca yapılan yeniden değerlendirme işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer kopyası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını

ilgilendirenlerle ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur.”

denilmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 2010 yılında yapılan hatalı bir işlemin düzeltilmediği anlaşılmıştır. 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmesi gereken tutarların yanlışlıkla 241 Hesabına kaydedildiği, bu nedenle muhasebe kayıtlarında 314.313,14 TL olarak görülen sermaye miktarının aslında 148.875,00 TL olduğu görülmüştür. Şirket sermayesine ilişkin hatalı kaydın düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyenin iştiraki Kozan İmar Ltd.Şti'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Sayıştay raporu doğrultusunda düzeltilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: 372- ile 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Belediye bünyesinde çalışan 4857 sayılı İş Kanununa tabi işçiler ve 6552 Sayılı Kanun sonrası hizmet alım ihalelerinde çalışan personelin kıdem yılları esas alınarak idare tarafından faaliyet dönemi ve sonraki dönemleri olmak üzere vadelerine göre ayrılarak ödenmesi öngörülen kıdem tazminat tutarlarının “372 Kıdem Tazminatları Karşılıkları Hesabı” ve “472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabı”nda izlenmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik'in "372- Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabı " başlıklı 248'inci maddesinde;

"(1) Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır. "

249'uncu maddesinde;

"(1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1. Vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları bu hesaba alacak, 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedilir. (...)"

denilmektedir.

"472- Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabı" başlıklı 290'ncı maddesinde;

"(1) Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır. "

291'inci maddesinde;

"(1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir. (...)"

denilmektedir.

Kamu muhasebesinin ihtiyatlılık ilkesine göre; kurumlar muhasebe uygulamalarında muhtemel risk ve olaylara karşı ilgili yönetmeliklerde belirtilen durumlarda karşılık ayırmak durumundadır. Bu karşılık ayırma aynı zamanda kamu idaresinin üreteceği mali tabloların doğru ve tam veri üretmek suretiyle kurumun mali durumunu gerçek ölçüde göstermek bakımından gereklidir. Dolayısıyla, kurumda çalışan işçiler için kıdem tazminat karşılıklarının ayrılması ve bunların mali tablolarda gösterilmesi esastır.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen 372 ile 472 kıdem tazminatı karşılığı hesabı Sayıştay raporu doğrultusunda iş ve işlemler yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: 381-Gider Tahakkukları Hesabı ile 481-Gider Tahakkukları Hesabının Kullanılmaması

2015 Yılı Gider Kesin Hesap cetvelleri ile Kesin Mizan cetvellerinin incelenmesinden, 381-Gider Tahakkukları, 481-Gider Tahakkukları Hesaplarının kullanılmadığı anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 381-Gider Tahakkukları bölümünün 256 ve 257'nci maddesine göre; bu hesap, kısa vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenebilir duruma gelecek olan tutarların izlenmesi için kullanılır. Yıl sonlarında uzun veya kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde yer alan, iç ve dış mali borçlara ilişkin olarak tahakkuk ettirilen ve takip eden yılda ödenecek olan kira giderlerinin takip eden yılda ödemesi yapılacak kira tutarları bu hesaba kaydedilir. Dönem sonunda, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında yer alıp, ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan tutarlar bu hesaba aktarılır.

Mahalli İdareler Bütçe ve muhasebe Yönetmeliğinin 481 Gider Tahakkukları bölümünün 298 ve 299'uncu maddesine göre; bu hesap, uzun vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan borçların izlenmesi için kullanılır.

Hesaba ilişkin işlemler ile hesabın işleyişi ise yönetmeliğin 299 ve 300'üncü maddelerinde anlatılmıştır. 630.04 harcama kodunda 379.653,79 TL faiz ödemeleri görüldüğü halde, bu tutarlar ilgili hesaplarda izlenmemektedir.

Kurumun yapmış olduğu borçlanmalardan dolayı kısa ve uzun vadede ödeyeceği faizin bilanço ve mizanlarda görülebilmesi için bu hesap grubunun kullanılması gerekmektedir. Bu hesap grubunun kullanılmaması, mali tablolara etki edecek, kurumun mali tabloları gerçek durumu yansıtmayacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen 381- Gider tahakkukları Hesabı ile 481- Gider Tahakkukları Hesabının kullanılması Sayıştay raporu doğrultusunda yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Adana Büyükşehir Belediyesinden Kozan İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Paraların Takibinin Yapılmaması

Adana Büyükşehir Belediyesinden Kozan İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Paraların Takibinin Yapılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin f bendinde:

"f) Büyükşehir ulaşım ana planını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini planlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergahlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."

Aynı Kanunun "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin f bendinde:

"Büyükşehir belediyesinin gelirleri şunlardır: (...)

f) 7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si." denilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 23'üncü Maddesi birinci fıkrası (f) bendinde park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlerin, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin nüfuslarına göre dağıtılacak payın oranı belirlenmiştir.

2015 mali yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde yukarıda ifade edilen Büyükşehir Belediyesinden Kozan İlçe Belediyesine aktarılması gereken payların aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyesinden Kozan İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken paralar için yazışmalar yapılmış olup aktarılması gereken paylar için gerekli işlemler yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Aralık Ayında Memurlara Ödenen Maaş Ödemeleri İçin 162- Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabının Kullanılmaması

Mali tablolarda yapılan incelemede, Aralık ayında memurlara ödenen maaş ve ücret ödemelerinden 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarlar için "162.05 Gelecek Yıl Bütçesine Mahsuben Verilen Maaş ve Ücret Avansları" hesabının çalıştırılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler" başlıklı 118'inci maddesinde;

"b) Ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere yapılan maaş ve ücret ödemeleri

Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin ertesi yıl 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarları bu hesapta izlenir. Yeni mali yılda bu tutarlar, düzenlenecek ödeme emri ile bütçe giderleri hesabına aktarılır. Bu tutarlar yeni yıl bütçesi ödeneklerinden karşılanacağından, avans olarak verildiği yıldan herhangi bir ödenek devri yapılmaz."

Aynı Yönetmeliğin "Hesabın İşleyişi" başlıklı 119'uncu maddesinde Alacak ve Borç kaydına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının kullanılmaması sebebiyle Kurum mali tablolarında bu hesap 130.939,12 TL eksik, 630.01-Personel Giderleri Hesabı ise aynı tutarda fazla görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu mevzuata aykırı kullanıldığı tespit edilen 162 - Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı Sayıştay raporları doğrultusunda kullanılarak 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarlar ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere muhasebe kayıtları yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Eğlence Vergisine Tabi Mükellefler İçin Vergi Tahakkuk ve Tahsilât İşleminin Yapılmaması

Kozan Belediyesi'nde yapılan incelemelerde eğlence vergisi alınması gereken mükellefler olmasına rağmen 2015 yılında hiç tahakkuk ve tahsilatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 3'üncü bölümünde Eğlence Vergisi düzenlenmiştir. Kanunun "Konu" başlıklı 17'nci maddesinde:

"Bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tâbidir."

"Mükellef" başlıklı 18'inci maddesinde:

"Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir."

"İstisna Ve Muafıklar" başlıklı 19'uncu maddesinde:

"Aşağıda belirtilen eğlence faaliyetlerinden bu vergi alınmaz :

1. Ulusal bayramlar veya tarihi özellik taşıyan günler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve bunların kurdukları birlikleri tarafından düzenlenen ve kazanç amacı gütmeyen tören, şenlik, müsabaka ve gösterilerle balo, temsil ve benzeri faaliyetler,

2. Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından kültürel, sosyal, turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, konferans, fuar, festival, şenlik, sergi ve benzeri faaliyetler ile tertip edilen eğlenceler ve konserler,

3. Eğitim ve öğretim kuruluşları ile okul dernekleri, kamu yararına çalışan dernekler, orduvevleri, askeri gazinolar ve askeri dinlenme tesislerinde tertiplenen eğlenceler,

4. (Değişik: 5602 - 14.3.2007 / m.10/6(a) - Yürürlük m.12) Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından düzenlenen müşterek bahis oynanması,

5. (Ek: 3048 - 3.10.1984) Bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerler.”

“Matrah” başlıklı 20’inci maddesinde:

“Verginin matrahi :

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayrisafi hasılât (Bilet bedeli dışında bağış veya başka adlar altında alınan paralar dahil.)

2. (Değişik 2. fıkra: 5602 - 14.3.2007 / m.10/6(b) - Yürürlük m.12) Müşterek bahislerde, iştirakçilerden tahsil edilen tutardan Katma Değer Vergisi düşüldükten sonra kalan tutar.

3. (Değişik: 3048 - 3.10.1984) Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, (Değişik ibare : 6487 - 24.5.2013 / m.14) "bu Kanununun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır."

Verginin Ödenmesi” başlıklı 22’nci maddesinde:

“1.Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve Katma Bütçeli İdarelerle İl Özel İdareleri ve Köyler tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye ödenir.

2. Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20’nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20’nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.”

“Vergi Ve Harç Tarifelerinin Tespiti” başlıklı 96’ıncı maddesinde ise:

“A) (Değişik : 6487 - 24.5.2013 / m.16) Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok

miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit eder.

(Ek paragraf: 6527 - 26.2.2014 / m.5) Ancak, bu Kanununun 15 inci maddesinde, 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56 ncı maddesinde, 60 ıncı maddesinde ve 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi, İçişleri Bakanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu şekilde hesaplanan miktar ve tutarların, virgülden sonraki iki hanesi dikkate alınarak uygulanır. Şu kadar ki, bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamaz. Bu uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. (...)

C) (Ek: 3239 - 4.12.1985) Bakanlar Kurulu bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye ve 21'inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırmaya veya sifıra kadar indirmeye yetkilidir.”

denilmektedir.

Buna göre; belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 19'uncu maddesinde sayılan istisna ve muafiyetlerden yararlanamayan eğlence işletmeleri, Eğlence Vergisine tabidir. 96'ıncı maddeye göre belirlenecek vergi oranlarının 20'nci maddede yer verilen matraha uygulanmasıyla bulunacak olan Eğlence Vergisi tutarının bu mükellefler tarafından 22'nci madde esaslarına göre ödenmesi gerekmektedir.

Buna karşılık Belediye tarafından 2015 yılında Eğlence Vergisi'ne ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat yapılmadığı görülmektedir. Belediyenin Eğlence Vergisi gelirlerinin

tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Eğlence Vergisine Tabi Mükellefler için Vergi Tahakkuk ve Tahsilat İşleminin yapılması için Sayıştay raporu doğrultusunda çalışmalara başlanmış olup gerekli tahakkuk ve tahsilatlar yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Kurum Tarafından Belediye Sınırları İçinde Mevzuata Aykırı Olarak Sokak Arası Otopark İşletirilmesi

Kozan Belediyesi sınırları içinde yer alan sokaklarda yapılan inceleme ve denetimlerde bazı sokaklarda yol üstü otopark uygulaması yapıldığı görülmüştür. Söz konusu yerlerin, sermayesinin büyük kısmı Kozan Belediyesine ait olan Kozan İmar. San. Ltd.Şti. ye 5 yıllığına KDV hariç 120.500,00 TL bedelle ihale edildiği, Kozan İmar. San. Ltd.Şti nin de Kozan Belediyesi ile yapmış olduğu sözleşmeye dayanarak, başka bir firmaya 3 yıl artı kiraya verenin inisiyatifinde 2 yıl opsiyonlu olarak KDV dahil 322.000.00 TL bedelle devrettiği anlaşılmıştır. Bu yerlerin ilgili firma tarafından işletildiği ve vatandaşın ücret aldığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları sayılmış, maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde "*...durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek*" büyükşehir belediyelerinin görevi olarak belirtilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 31.05.2012 tarih ve 6321 sayılı Kanun'la değişik 79'uncu maddesinde aynen: "*Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespitte yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz. Erişme kontrollü karayolları (otoyol-ekspresyol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir.*"

Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemelerde; muhtelif cadde ve sokaklarda söz konusu firma tarafından yol üstü otopark uygulaması ile vatandaşın para tahsilatı yapıldığı, bu suretle mezkûr şirket tarafından 2013 yılında 297.229,57 TL, 2014 yılında 336.462,20 TL, 2015 yılında ise yaklaşık 297.135,60 TL hasılat elde edilmiştir. Bu uygulama sonucunda Belediye, Kozan İmar. San. Ltd.Şti.’nden alınan kira gelirinden başka herhangi bir gelir elde etmemiştir. Söz konusu aykırılıkla ilgili Adana Büyükşehir Belediyesi ile herhangi bir yazışma yapılmamıştır.

5216 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği tarih olan 23.07.2004 itibariyle ilçe belediyelerinin karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek gibi bir görev ve yetkisi kalmamıştır. 2918 sayılı Trafik Kanunu’nun 79’uncu maddesinde yer alan “*Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için sadece karayolunun bakımından sorumlu kuruluş birimlerince ücret alınabilir*” hükmününün 31.05.2012 tarih ve 6321 sayılı Kanun’la değiştirilerek yukarıda yer aldığı üzere “*büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir*” hükmününün getirilmesi ile ilçe belediyelerinin söz konusu husustaki yetkileri kaldırılmıştır.

İlçe belediyesinin yetki dâhilinde olmayan bir işlemi yapması, kişiler hakkında çeşitli cezalara sebep olabileceği gibi, Belediye aleyhine de ileride çeşitli davalar açılmasına ve maddi zararların doğmasına neden olabilecektir.

Yukarıda yer alan nedenlerle söz konusu sokaklarda yer alan yol üstü otopark uygulamasının sonlandırılması için Kozan Belediyesi tarafından gerek Kozan İmar. San. Ltd. Şti. ile park yerlerini işleten şirkete gerekse Büyükşehir Belediyesine gerekli yazılar yazılması gerekmektedir. Söz konusu hususun yerine getirilmemesi, kişiler hakkında cezai sorumluluğu doğurabileceği gibi, ileride yüksek tutarlı maddi zarar ve tazminatların oluşmasına da yol açabilecektir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurum tarafından belediye sınırları içinde mevzuata aykırı olarak sokak arası otopark işlettirilmesi ile ilgili Sayıştay raporu doğrultusunda bahse konu iş ve işlemler ivedi bir şekilde yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip Ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik; elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, altyapı geçiş hakkı bedellerinin Belediye tarafından takip ve tahsil edilmemesi sonucu kurum gelir kaybına uğramaktadır. Bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin alınması için gerekli çalışmalara başlanmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Çerçevesinde Yapılmaması

Kozan Belediyesine ait taşınmazların kayıtlarının Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde yapılmadığı ve taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin hükümlere yer verilmiştir. 7’nci maddeye göre, taşınmazların ilgili oldukları formlara kaydedilerek, bu formlar üzerinden taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekirken, formların oluşturulmadığı ve icmal cetvelinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Taşınmaz kayıtlarının yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 7.Maddesinde belirtilen, taşınmazlara dair icmal cetvellerinin oluşturulması çalışmalarına başlandığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan konularla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Tahsil Edilen Su Depozitolarının Adana Büyükşehir Belediyesi Su Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’ne Devredilmemesi

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun “Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesi” başlıklı 1’inci maddesiyle yeni kurulan 14 il ile daha önceden var olan 16 ilin büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırları olarak belirlenmiştir.

Aynı Kanunun Geçici Madde 1 - 8’inci bendinde:

“(8) Bu Kanunla büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütülen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her

türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları, komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşılır.”

hükmüne yer verilmiştir.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir belediyelerinin hizmet alanı genişleyerek ilin mülki idari sınırlarını kapsar hale gelmiştir. Daha önce belediyeler tarafından yerine getirilen bazı hizmetler büyükşehir belediyeleri tarafından yerine getirilecektir. Belediyelerin personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçlarının büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluşa paylaşırma komisyonunun kararıyla devrolunacağı belirtilmiştir.

Daha önce Kozan Belediyesinin faaliyet alanında yer alan su ve kanalizasyon hizmetlerinin sunulması için abonelerden tahsil edilmiş depozito ve teminatların henüz 6360 Sayılı Kanuna istinaden Adana Büyükşehir Belediyesi Su Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmediği ve alınan 1.216.868,22 TL tutarındaki depozitonun 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür. Adana Büyükşehir Belediyesi Su Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi gerekirken nakit yetersizliği nedeniyle gönderilemeyen depozito ve teminatların, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 207'nci madde hükmüne göre “303- Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabında” izlenmesi kurumun mali tablolarının daha doğru olmasını sağlayacaktır

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen 330-Hesaplarda bulunan su depozito hesapları düzeltme kaydı kayıtları yapılarak Sayıştay raporu doğrultusunda 303.Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabında Takip edilmeye başlanmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu edilen hususa iştirak edilerek gerekli düzeltmenin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Bu husus, müteakip denetimlerde dikkate alınacak ve izlenecektir.

BULGU 11: Vadesi Bir Yılın Altına Düşen Banka Kredilerinin 400 Banka Kredileri Hesabından 300 Banka Kredileri Hesabına Aktarılmaması

Yapılan denetimler sonucunda Kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yılın altına inen borçları için 300 Banka Kredileri Hesabını kullanmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "400 Banka Kredileri" başlıklı 269'uncu maddesinde;

"400 Banka Kredileri hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1 - Gerek İller Bankasından alınan gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarından vadesi faaliyet dönemini ilgilendiren tutarlar 300- Banka Kredileri Hesabına, vadesi sonraki dönemleri ilgilendiren tutarlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

2 - İller Bankasının kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 300-Banka Kredileri Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "300 Banka Kredileri" başlıklı 206'ncı maddesinde;

"300 Banka Kredileri hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1 - 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba alacak, 400-Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilir.

2 - Gerek İller Bankasından gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarları bu hesaba alacak, banka veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

3 - İller Bankasının, kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları bu hesaba

alacak, yapılan iş aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili duran varlık hesabına veya 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

1 - İller Bankasından alınan borçlara karşılık İller Bankasınca kurum paylarından mahsubu yapılan tutarlardan ana para tutarı bu hesaba borç, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630-Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına borç, paylardan borç mahsubu yapıldıktan sonra gönderilen tutar 102- Banka Hesabına borç, o ayki toplam kurum payı 600- Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan faiz tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, kurum payı toplamı 805-Gelir Yansıtma hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

2 - Nakit olarak ödenen ana para tutarı bu hesaba, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630- Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına borç, ödeme toplamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri

Hesabına alacak, diğer taraftan faiz tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

denilmektedir.

Kurum mali tablolarında 400- Banka Kredileri Hesabında 4.700.874,75 TL yer almakta iken 300- Banka Kredileri Hesabı'nın çalıştırılmadığı görülmektedir. 2015 yılı açılışında 400- Banka Kredileri Hesabında yer alan 2.327.937,07 TL, 300- Banka Kredileri Hesabı'na aktarılmamıştır. 300- Banka Kredileri Hesabı'na ilişkin düzeltme kayıtlarının yapılması gerekmektedir

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen Vadesi bir yılın altına düşen banka kredi hesapları 2016 mali yılı için Sayıştay raporu doğrultusunda muhasebeleştirilmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda yer alan hususlarla ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu hususların düzeltilip düzeltilmediği müteakip denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****KOZAN BELEDİYESİ BİLANÇOSU**

AKTİF	CARI YIL (2015)	PASİF	CARI YIL (2015)
1 Dönen Varlıklar	24.705.929,26	3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	15.283.773,77
10 Hazır Değerler	226.640,70	32 Faaliyet Borçları	8.095.879,04
102 Banka Hesabı	122.111,25	320 Bütçe Emanetleri Hesabı	8.095.879,04
109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar	104.529,45	33 Emanet Yabancı Kaynaklar	5.240.708,87
112 Faaliyet Alacakları	5.779.990,62	330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	3.029.813,20
120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı	63.381,75	333 Emanetler Hesabı	2.210.895,67
121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	5.596.360,44	36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler	1.954.925,86
122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	97.243,07	360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	232.701,14
126 Verilen Depozito ve Teminatlar	23.005,36	361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.332.714,73
14 Diğer Alacaklar	6.431,31	362 Fonlar veya Diğer Kamu idareleri Adına	389.509,99
140 Kişilerden Alacaklar Hesabı	6.431,31	39 Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	-7.740,00
15 Stoklar	18.408.282,74	391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	-7.740,00
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	18.408.282,74	4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	8.979.206,62
16 On Ödemeler	1.400,47	40 Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	3.771.226,44
160 İş Avans ve Kredileri Hesabı	1.400,47	400 Banka Kredileri Hesabı	3.771.226,44
19 Diğer Dönen Varlıklar	283.183,42	43 Diğer Borçlar	5.207.980,18
190 Devreden Katma Değer Vergisi	283.183,42	438 Kamuya Olan Ertelemiş veya	5.207.980,18
2 Duran Varlıklar	115.409.150,23	5 Oz Kaynaklar	115.852.099,10
22 Faaliyet Alacakları	583.616,35	50 Net Değer	87.581.149,25
222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	583.616,35	500 Net Değer/Sermaye Hesabı	87.581.149,25
24 Mali Duran Varlıklar	314.313,14	57 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	11.960.105,36
241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara	314.313,14	570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	11.960.105,36
25 Maddi Duran Varlıklar	114.511.220,74	59 Dönem Faaliyet Sonuçları	16.310.844,49
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	19.014.093,33	590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	16.310.844,49
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	130.283.812,53		
252 Binalar Hesabı	18.398.672,22		
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	2.465.947,10		
254 Taşıtlar Hesabı	2.913.283,87		
255 Demirbaşlar Hesabı	1.033.905,86		
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-59.598.494,17		
		FAALİYET TOPLAMI (OLUMLU)	
AKTİF TOPLAM	140.115.079,49	PASİF TOPLAM	140.115.079,49

KOZAN BELEDİYESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Eko.Kod. 1. Düzey	BÜTÇE GİDERİNİN TÜRÜ	2013 Yılı TL	2014 Yılı TL	Cari Yıl (2015) TL
630	1	PERSONEL GİDERLERİ	5585339,71	6376722,42	5549788,81
630	2	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ	958283,61	984534,13	815117,26
630	3	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	15041460,05	14204980,20	10442932,54
630	4	FAİZ GİDERLERİ	399324,77	482194,42	379653,79
630	5	CARİ TRANSFERLER	1050205,80	9889953,73	16721990,36
630	7	SERMAYE TRANSFERLERİ	0,00	1000000,00	260095,38
630	12	GELİR. RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN GİDER.	159468,27	180313,69	8889,16
630	13	AMORTİSMAN GİDERLERİ	0,00	231701,06	319955,06
630	20	SİLİNE ALACAKLARDAN KAYNAKLANAN GİDERLER	227,09	0,00	1174587,23
		FAALİYET GİDERLERİ TOPLAMI	23194309,3	33350399,65	35673009,59

Hesap Kodu	Eko.Kod. 1. Düzey	BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	2013 Yılı	2014 Yılı	Cari Yıl (2015)
600	1	VERGİ GELİRLERİ	4743540,91	4812446,91	6888363,92
600	3	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	8596869,89	2027326,66	760810,30
600	4	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	1634563,57	1195602,81	1431323,34
600	5	DİĞER GELİRLER	26868961,68	34250608,25	42903356,52
		FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI	41843936,05	42285984,63	51983854,08
		FAALİYET SONUCU (+ / -)	18649626,75	8935584,98	16310844,49

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>